

DET KONGELIGE
KUNNSKAPSDEPARTEMENT

Til fylkesmenn
fylkeskommuner
videregående skoler

Deres ref

Vår ref
200606399

Dato
19.09.06

Valg av fag i Vg1 i Kunnskapsløftet og opptak til høyere utdanning

Departementet har mottatt mange henvendelser om klargjøring knyttet til valg av fag for elever som går i Vg1 dette skoleåret. Spørsmålene kan grupperes slik:

- A Hvilke fag i Kunnskapsløftet må velges i Vg1 for å være sikret generell studiekompetanse eller tilfredsstillende spesielle krav for opptak til universiteter og høyskoler etter fullført videregående opplæring?
- B Hvilke fag fra Reform 94 kan godkjennes som likeverdige med fag i Kunnskapsløftet i Vg1?
- C Innføringstakten for nye læreplaner i Kunnskapsløftet
- A **Hvilke fag i Kunnskapsløftet må velges i Vg1 for å være sikret generell studiekompetanse eller tilfredsstillende spesielle krav for opptak til universiteter og høyskoler etter fullført videregående opplæring?**

Reviderte krav til generell studiekompetanse vil gå frem av ny forskrift om opptak til universiteter og høyskoler som skal gjelde fra og med opptak høsten 2009. Departementet tar sikte på å fastsette denne forskriften rundt årsskiftet 2006/07. Forskriften vil også omfatte bestemmelser om spesielle opptakskrav knyttet til læreplanene i Kunnskapsløftet.

A.1 Generell studiekompetanse

Departementet har tidligere gjort rede for hvilke minimumskrav til generell studiekompetanse som vil gjelde etter innføringen av Kunnskapsløftet. Generell studiekompetanse kan oppnås etter fullført og bestått videregående opplæring innen et av de studieforbereende utdanningsprogrammene eller én av de mulighetene innen yrkesfaglige utdanningsprogrammer som gir studiekompetanse (jf. rundskriv F-12-2006).

For å oppfylle kravet om matematikk til generell studiekompetanse kan elevene velge mellom en praktisk (P) variant og en teoretisk (T) variant.

Fellesfagene under vil fra og med opptaket høsten 2009 inngå i kravet til generell studiekompetanse:

Fellesfag	Samlet omfang i timer (60 min. enheter)	Samlet omfang i uketimer (45 min. enheter)
Norsk	393	14
Matematikk	224	8
Naturfag	140	5
Engelsk	140	5
Samfunnsfag	84	3
Historie	169/140/113*	6/5/4*

* Elever i studieforberedende utdanningsprogram skal ha 169 timer historie. Elever i påbygging til generell studiekompetanse og i studieforberedende Vg3 innenfor yrkesfaglige utdanningsprogram skal ha 140 timer historie bortsett fra elever som følger læreplan i samisk som første eller andrespråk eller finsk andrespråk. Disse elevene skal ha minimum 113 timer historie samisk (egen læreplan). Tilsvarende krav gjelder for privatister.

A.2 Spesielle opptakskrav

Når det gjelder spesielle krav om programfag i matematikk for opptak til enkelte studier ved universiteter og høyskoler, kan en på generelt grunnlag si at det vil være en fordel å velge matematikk T (teoretisk) i Vg1 som grunnlag for programfag i matematikk og andre matematikkrelaterte programfag. Matematikk R1 (matematikk for realfag) bygger på Vg1T og selv om matematikk S1 (matematikk for samfunnsfag) formelt sett ikke bygger på en spesiell variant av fellesfaget matematikk i Vg1, vil det være en fordel å ha matematikk Vg1T. Formelt sett er det mulig å ta programfag i matematikk med både T (teoretisk) og P (praktisk) som utgangspunkt. Dette gjelder både matematikk R1 (matematikk for realfag) og matematikk S1 (matematikk for samfunnsfag), men det forutsetter at eleven selv må ta ansvar for å ha tilstrekkelig realkompetanse til å kunne begynne med programfaget.

Departementet har for å klargjøre premisene for opptak til universiteter og høyskoler sammenliknet gammel og ny læreplan i matematikk. Disse er vurdert som følger:

Kunnskapsløftet	Reform 94
140 timer matematikk R1 vil bli behandlet tilsvarende	5 uketimer matematikk 2MX
140 timer matematikk R2 vil bli behandlet tilsvarende	5 uketimer matematikk 3MX
140 timer matematikk S1 vil bli behandlet tilsvarende	3 uketimer matematikk 2MZ
140 timer matematikk S2 vil bli behandlet tilsvarende	5 uketimer matematikk 3MZ

Det gjøres oppmerksom på at det kan bli gjort endringer i de spesielle opptakskravene som gjelder nå, jf. det som står over om ny forskrift om opptak til universiteter og høyskoler som skal gjelde fra og med opptaket høsten 2009.

B Hvilke fag fra Reform 94 kan godkjennes som likeverdige med fag i Kunnskapsløftet i Vg1?

Prinsippene for overgang mellom Reform 94 og Kunnskapsløftet er fastsatt i forskrift til opplæringsloven, kapittel 24. I henhold til bestemmelsene der kan elever som har startet videregående opplæring i Reform 94 før skoleåret 2006-07, få kreditert bestemte fag fra Reform 94 som likeverdige med fag i Kunnskapsløftet. Dette betyr at de kan slippe opplæring i de tilsvarende fagene i Kunnskapsløftet. Hvordan slike krediteringer skal føres på kompetansebevis og vitnemål vil det bli gitt bestemmelser om senere.

Læreplanene i Reform 94 og Kunnskapsløftet har imidlertid ikke identisk innhold. Dette betyr at de fører fram til noe forskjellig kompetanse. Den som i Kunnskapsløftet har fått godkjent et Reform 94-fag og som ønsker å gå videre på et høyere nivå i det samme faget, har anledning til dette, men vedkommende må selv være ansvarlig for å skaffe seg nødvendig realkompetanse til å kunne fortsette på det høyere nivået i Kunnskapsløftet.

Det som er sagt ovenfor om krediteringer av Reform 94-fag gjelder både for elever og privatister.

B.1 Fellesfag i Vg1 i studieforbereende utdanningsprogram

Følgende felles allmenne fag i Reform 94 kan krediteres som fellesfag i Vg1 i Kunnskapsløftet:

Reform 94	Kunnskapsløftet
4 uketimer norsk	som 113 timer norsk
5 uketimer engelsk	som 140 timer engelsk
5 uketimer matematikk 1MX	som 140 timer matematikk Vg1T
5 uketimer matematikk 1MY	som 140 timer matematikk Vg1P
5 uketimer naturfag	som 140 timer naturfag
2 uketimer samfunnslære	som 84 timer samfunnsfag
2 uketimer geografi	som 56 timer geografi
2 uketimer kroppsøving	som 56 timer kroppsøving
4 uketimer B-språk	som 113 timer fremmedspråk nivå II
4 uketimer C-språk	som 113 timer fremmedspråk nivå I

B.2 Fellesfag i Vg1 i yrkesfaglige utdanningsprogram

Følgende felles allmenne fag i Reform 94 kan krediteres som fellesfag i Vg1 i Kunnskapsløftet:

Reform 94	Kunnskapsløftet
2 uketimer norsk	som 56 timer norsk
2 uketimer engelsk	som 84 timer engelsk
3 uketimer matematikk 1M	som 84 timer matematikk Vg1T eller Vg1P
2 uketimer naturfag	som 56 timer naturfag
2 uketimer kroppsøving	som 56 timer kroppsøving

B.3 Programfag/prosjekt til fordypning i Vg1

Departementet vil senere komme tilbake til hvilke studieretningsfag fra grunnkurs i Reform 94 som kan godkjennes som tilsvarende programfag/prosjekt til fordypning i Vg1 for følgende utdanningsprogram:

- idrettsfag
- musikk, dans og drama
- studiespesialiserende utdanningsprogram, programområde for formgivingsfag
- yrkesfaglige utdanningsprogram

I tillegg vil det bli gitt bestemmelser om kreditering av økonomi og informasjonsbehandling og bedriftsøkonomi I fra studieretning for allmenne, økonomiske og administrative fag.

B.4 Godkjenning av fag i Vg2 og Vg3

Det vil senere også bli gitt bestemmelser om kreditering av fag fra VKI og VKII i Reform 94.

C Innføringstakten for nye læreplaner i Kunnskapsløftet

Innføringstakten for nye læreplaner i Kunnskapsløftet er fastsatt i kapittel 24 i forskrift til opplæringsloven. Elever som starter videregående opplæring i Vg1 skoleåret 2006-07, skal følge de læreplanene som er fastsatt i Kunnskapsløftet. Fag- og timefordelingen i Kunnskapsløftet fastsetter når læreplanene i Kunnskapsløftet skal tas i bruk, jf. § 24-5 i forskrift til opplæringsloven. Der programfag ikke er knyttet til spesifikke årstrinn i fag- og timefordelingen, fastsetter Utdanningsdirektoratet tidspunkt for første eksamen i faget.

Første sentralt gitte eksamen i et fag med læreplan i Kunnskapsløftet er om våren samme skoleår læreplanen skal tas i bruk. Lokalt gitt eksamen følger samme innføringstakt. Fylkeskommunen kan imidlertid bestemme at første eksamen i fag hvor det kun er lokalt gitt eksamen i stedet skal være om høsten (i november/desember) det skoleåret læreplanen tas i bruk.

For elever i yrkesfaglige utdanningsprogram som ønsker å benytte prosjekt til fordypning til fellesfag fra Vg3 påbygging til generell studiekompetanse eller til programfag fra utdanningsprogram for studiespesialisering, må innføringstakten likevel tilpasses i forhold til første anledning til å ta eksamen i det enkelte fag i Kunnskapsløftet. Opplæring som skal avsluttes før dette må følge læreplanene i Reform 94. Opplæring som er planlagt avsluttet samtidig med eller etter første ordinære eksamen i Kunnskapsløftet, skal følge læreplanene i Kunnskapsløftet.

Tilsvarende bestemmelser om innføringstakt gjelder også for elever som ønsker å ta fag som privatist og for andre som ønsker å ta fag som privatist i Kunnskapsløftet.

Under følger en oversikt over når første eksamen i fellesfagene er planlagt:

C.1 Studieforbereidende utdanningsprogram

Første eksamen vår 2007

140 timer engelsk

140 timer naturfag

84 timer samfunnsfag*

56 timer geografi*

Første eksamen vår 2008

224 timer matematikk Vg2P og Vg2T**

225 timer fremmedspråk nivå I og nivå II

Første eksamen vår 2009

393 timer norsk, 365 timer fremmedspråk nivå I+II

169 timer historie*

84 timer religion og etikk*

168 timer kroppsøving*

* bare lokalt gitt eksamen

** Elever som velger minst 140 timer programfag i matematikk skal få redusert timekravet i fellesfaget matematikk til 140 timer (F-12-2006). Disse elevene avslutter opplæringen i fellesfaget matematikk i Vg1 med standpunktbedømming. Det er ingen eksamen i Vg1 i fellesfaget matematikk.

C.2 Yrkesfaglige utdanningsprogram

Første eksamen vår 2007

84 timer matematikk Vg1P eller Vg1T *

56 timer naturfag*

Første eksamen vår 2008

112 timer norsk *

140 timer engelsk

84 timer samfunnsfag*

112 timer kroppsøving *

* bare lokalt gitt eksamen

C.3 Påbygging til generell studiekompetanse, studieforbereidende Vg3 i yrkesfaglige utdanningsprogram

Første eksamen vår 2009

281 (totalt 393) timer norsk

140 timer matematikk Vg2P eller Vg2T

84 timer naturfag*

140 eller 113 timer historie*

168 timer kroppsøving*

* bare lokalt gitt eksamen

Elever i påbygging til generell studiekompetanse og i studieforbredende Vg3 innenfor yrkesfaglige utdanningsprogram skal ha 140 timer historie bortsett fra elever som følger læreplan i samisk som første eller andrespråk eller finsk andrespråk. Disse elevene skal ha minimum 113 timer historie samisk (egen læreplan). Tilsvarende krav gjelder for privatister.

Med hilsen

Johan Raaum (e.f.)
ekspedisjonssjef

Cathrin Sætre
avdelingsdirektør

Kopi: Universiteter og høyskoler
Samordna opptak
Utdanningsdirektoratet